

Oct. 1932

KAMPEN MOT DRAGEN

BIBLIOTEKET
Kjø 1932

GODT OG ØNDT
I SLØID OG SØM

KUNSTINDUSTRIMUSEETS
OG AFTENPOSTENS

UTSTILLING

22. APRIL - 10. MAI 1932

Ikke til utlan

Leaset 1930-32

L 682.

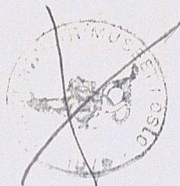
BIBLIOTEKET
K:O 1932

Nasjonalmuseet for kunst
arkitektur og design

Biblioteket

77711 (12/10-06)

eks. 1

Kampen mot dragen

Av museumsdirektør Dr. Thor Kielland

290,000 papirkurver i dragestil pr. uke. 290,000 filtbroderier med Pillarguri og luren pr. uke. 290,000 landsbyer i papp pr. uke! Uke etter uke, måned efter måned, år ut og år inn fortsetter ukebladene sin ødeleggelse av det norske folks smaks- og kvalitetsinstinkt. Femten millioner, åtti tusen mønstre, det ene verre enn det annet til trearbeider, til broderier eller til papparbeider gis årlig det norske folk i henderne, mønstre, i beste fall likegyldige, i de aller fleste tilfelle av en så tarvelig kunstnerisk kvalitet at fremstillerne og distributørene burde «straffes med fengsel» for å la dette se dagens lys. De virker ikke alene ødeleggende på smaken hos alle de godtroende mennesker som benytter sig av disse gratis-mønstre, men de motarbeider også direkte det intense arbeide som nu fra husflidsforeningene, håndverkerforeningene, kultur-museene, skolene og Foreningen Brukskunsts side drives for å høine og gjenopbygge det norske folks stilfølelse og smak. Og næsten det verste ved det hele er at det gjøres i den al-

ler beste mening. Jeg tror sandelig ikke ukebladenes redaktører og deres kunstneriske medarbeidere vet hvilken forbyrdelse de hver uke begår med sine velmente, men forfeilede forsøk på å underholde voksne og barn i de «tusen hjem». Intet er sundere enn at både voksne og barn i ledige stunder beskjeffiger sig med håndarbeider, men hvad der gjennom disse ukebladenes divertssementer opnåes av verdier i teknisk ferdighet, i hyggelig tilbragte stunder i hjemmet, det ødelegges tifold ved denne sterke og stadig virkende smaksgift, som på denne måten trenger inn i hvert tiende hjem. Og selvom naturligvis ikke alle ukebladenes lesere utfører nogen av mønstrene, selv om vi bare regner med 5 procent, så er det ille nok, når vi tenker på at der f. eks. en uke virkelig fremstilles 7,540 løvsagarbeider i dragestil, pappkurver eller lignende vederstyggeligheter. Og ukebladene sørger for at der stadig blir flere ved å premiere de flittigste blandt de godtroende ofre, avbilder dem stolt omgitt av de flittige fingres synder.

Dr. X og hans løvsagpremier er en av vårt lands farligste kunstfiender, om ikke den farligste.

Det er for å reise en anklage mot ukebladenes ansvarsløse smaksødeliggende virksomhet vi har arrangert denne utstilling av eksempler og moteksempler, for å anklage og advare publikum, men samtidig for å vise at bladenes tanke i og for sig er god, men at den, for at den skal gjøre nytte og hjelpe frem folks smak og kvalitetssans, må legges om, må baseres på en kunstnerisk og pedagogisk forsvarlig basis. Og vi håber og tror at alle

de ypperlige arbeider som flere av våre kunstnere har gjort i de teknikker, som ukebladene fortrinsvis anvender til sine mønsterblad, og de helt overbevisende skolearbeider i søm og broderi, som våre moderne sløid- og tegnelærere har samlet for denne utstilling, vil kunne overbevise ukebladenes redaktører, så vel som publikum, om at den rett ledede, kunstnerisk betonedede sløid for barn og voksne kan bli ikke bare til hjemmenes hygge og nytte, men også bidra til å høine hele vårt lands kulturstandard.

Thor Kielland.

Den illustrerte presse og barna

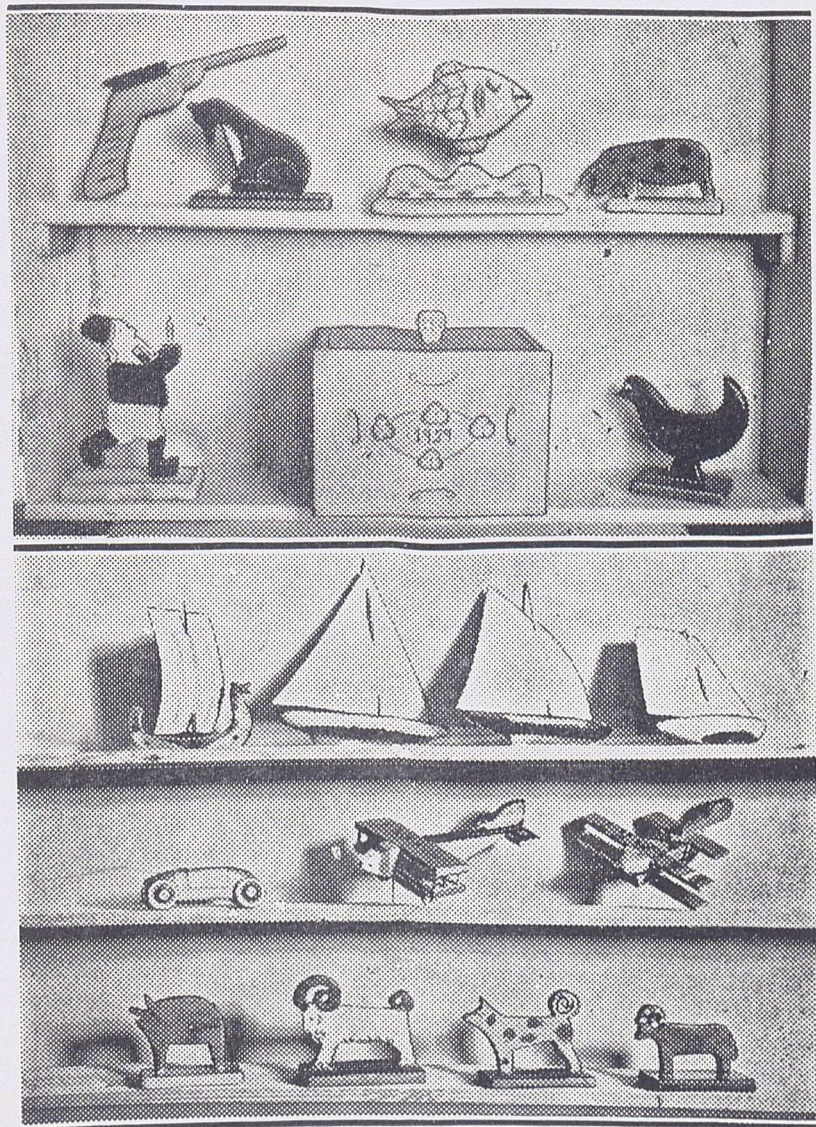
Av tegnelærer Rolf Bull-Hansen

I anledning av den utstilling av broderi- og barnearbeidsmønster som Kunstindustrimuseet og Aftenposten skal arrangere har vi mot-tatt følgende artikkel fra lærer Rolf Bull-Hansen:

I våre dager vil kinoer, plakater, fotografier og illustrasjoner i bøker og presse gi barna en mengde inntrykk som bidrar til å forme deres forestillinger og begreper. Skolen prøver nu i sin undervisning å nytte ut dette rike stoff som et tilskudd til de tvungne «pensa». Dette tilfang fra livet utenfor er meget verdifullt, også fordi det er barna selv som henter det og bruker det. — En rekke bilder forteller om hvorledes en skyskraper blir til eller om livet på Sydhavsøene. En annen gang finner de en skildring av sildefisket ved kysten. Biografier av historiske personer, populærvidenskapelige artikler, alt rikt illustrert, gir et ypperlig materiale som de utnytter i sine «arbeidsbøker», hvor alt settes inn på plass i riktig sammenheng. På en anskuelig og morsom måte henter de sig nyttig kunnskap. De blir ivrige medar-

beidere, interessen styrkes, og snart finner de vei til bibliotekenes lese-saler.

Det skolearbeidet herigjennem vinner i liv, friskhet og aktualitet, kan neppe overvurderes. Vi kjenner ikke skolene igjen, sier folk. Slikt fikk ikke vi lov til. Formodentlig tenker de med gru på all den unødige langhalm de selv i sin tid måtte terske. Fag som tegning, sløid og håndarbeide vil i og med en slik friere arbeidsmåte kunne dra adskillig nytte av ideer og opgaver som barna henter fra den illustrerte presse. I disse fag prøver vi nu å bygge på de formende krefter som lever i barn, den trang til å skape som bl. a. får uttrykk i leken. Vi tar hensyn til deres interesser, deres uttrykksevne og uttrykksmuligheter. Ved å gi dem høvelig materiale og ved forsiktig ledelse vil vi lokke på de individuelle evner, deres sans for form og farve. Vi prøver å la dem nå til den rikest mulige utvikling, uten å sprenge grensene for det de kan klare og som faller barn naturlig. Der-ved mener vi det blir lagt det best

Endel eksempler på moderne barnesløid i skolen.

mulige grunnlag for senere utvikling i voksenalder — bl. a. i fagopplæringen. Men nettopp fordi synsinntrykkene betyr så meget for dem, vil alt det stoff vi på denne måten fører til dem, kunne avgjøre deres innstilling til form- og farveverdiene. Det de har arbeidet med, levet seg inn i, vil sette seg fast i dem. Barn vil nemlig ikke bare etterligne, men de vil omdanne og bearbeide stoffet etter sitt behov.

Alt som skal tjene barn til etterligning, eller ennu mere — til nøiaktig kopi, må være av kunstnerisk kvalitet, hvis vi skal ha lov til å kalle det opdragende i denne henseende. Her er et område som trenger å komme under kultur. Det kan nemlig ikke nektes at vi har sporet

skadelige virkninger av den fritidsbeskjeftigelse som har været budt de arbeidslystne, nevenyttige guttene i våre ukeblad. De har ofret tid og arbeide på oppgaver som ikke har været umaken verd og som har været smaksnedbrytende. Med litt god vilje måtte det være mulig å komme inn i et sundere spor. Ved samarbeide mellom folk som har forståelse av barn, og kunstnere som kan gi de gode impulser, skulde det ikke være så vanskelig å finne gode oppgaver, lage konkurranser, få de begavede til å utfolde seg og på den måten understøtte de bestrebelsene skolen gjør for å lede dem.

Rolf Bull-Hansen.

Hvad utstillingen inneholder

Utstillingen som arrangeres av Kunstindustrimuseet i Oslo i samarbeide med Aftenposten inneholder de formelt dårlige arbeider som er laget etter mønster i den illustrerte presse ordnet side om side med gode ting, som våre brukskunstnere lager dem, eller som skolebarn viser sig istand til å utføre dem i den moderne sløid- og tegneundervisning.

Skolearbeidene er skaffet fra forskjellige skoler. Det er tegnelærer Rolf Bull-Hansen og sløidlærer Adolf Digranes som har forestått innsamlingen av dette materiale.

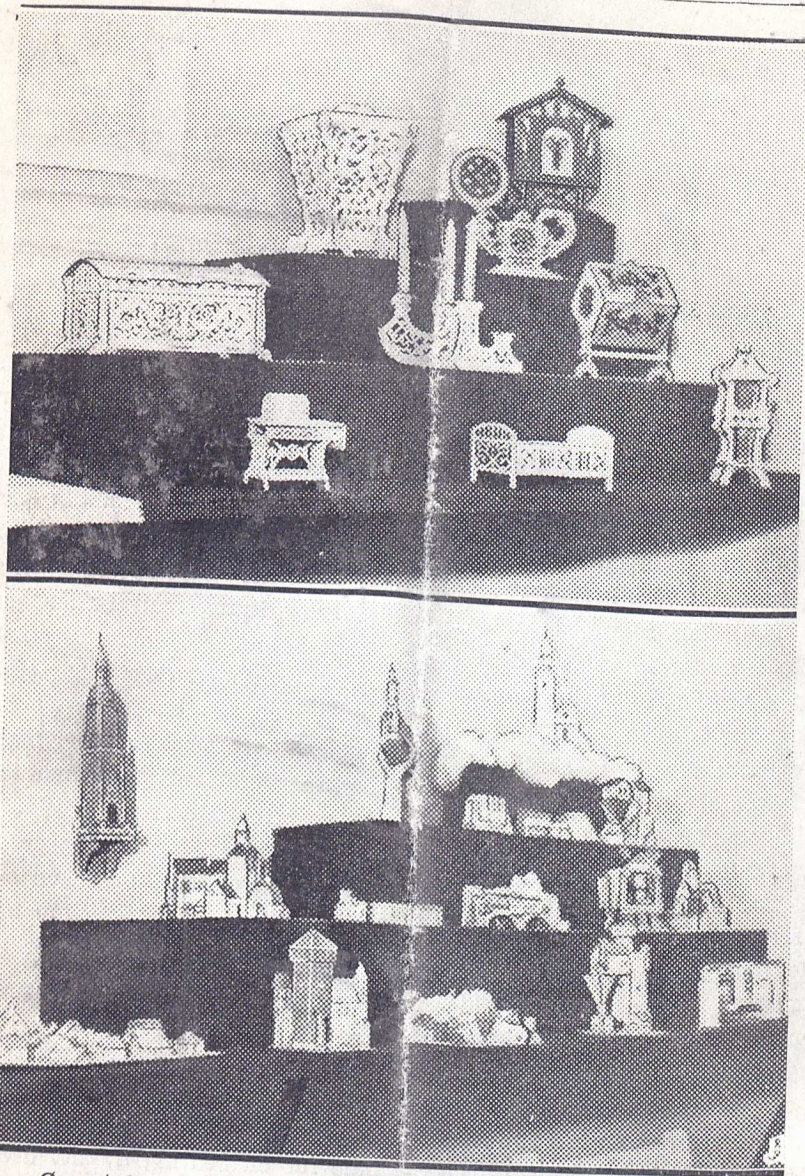
Moderne løvsagmønstre og kartongmodeller for barn er utarbeidet av formannen i Norsk Brukskunstnerlag, maleren Finn Krafft. Den norske Husflidsforening, Atelier Norsk Prydsøm, fru Ansteinson, og en rekke andre brukskunstnere har levert broderier og gode mønstre til søm. Fru Sunni

Mundal og andre norske brukskunstnere har også bistått arrangørene med råd.

Ordningen av utstillingen er gjort så enkel og oversiktlig som mulig. Man finner de nye norske pappmodeller stillet op ved siden av det tyske kram, man finner gode norske broderier og mønstre opstillet sammen med de dårlige byråting, og endelig en rekke av de morsomme trearbeider for barn, omgitt av de dårligste former for løvsagarbeide. Barnas arbeide og dets ledelse i riktig retning er det lagt stor vekt på. Utstillingen omfatter derfor en stor samling barnetegninger og andre arbeider der viser hvad man kan få barn til, når de ledes rett.

Forhåpentlig vil utstillingen bidra til å gi den illustrerte veiledning om hvor den kan søke materiale for en bedring av sitt utvalg av mønstre og fortegninger.

Henry Røsoch.

Øverst løvsagarbeide, nederst kartongarbeide efter mønster
i Norsk illustrert presse.